

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin yksilöiden tappamista ja pesien hävittämistä

Hakija

Honkarakenne Oyj. / Kari Äijänen

Asia

Lupahakemus haarapääskyjen tappamiseen ja pesien hävittämiseen tuotantorakennuksesta Karstulassa, Keski-Suomessa.

Hakemus

Hakija hakee lupaa 50 haarapääskyn tappamiseen ja pesien hävittämiseen. Haarapääskyt pesivät tuotantorakennuksissa. Lupaa haetaan runkotuotannon tuotantorakennukseen, jossa arvioidaan olevan kymmenen haarapääskyn pesää.

Lupaa haetaan vuosille 2024–2034 ajalle 1.4.–1.10. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Ongelmana on tuotantotiloissa kesäisin pesivät haarapääskyt, jotka aiheuttavat huomattavia taloudellisia tuotantotappioita ja vaaratilanteita linjojen käyttäjille. Haarapääskyt lentävät tuotantotiloissa sähköisten turvarajojen läpi useasti vuorokauden aikana, jolloin turvapiiri laukeaa aiheuttaen tuotantokatkoksen. Väärässä kohdassa turvapiirin kuittaus aiheuttaa linjan käyttäjille mahdollisen terveyttä uhkaavan vaaratilanteen. Lisäksi lintujen uloste aiheuttaa tuotantotiloihin hygieenisia haittoja, niin ihmisille kuin valmistettavalle tuotteelle.

Ovia ei voi pitää jatkuvasti kiinni, koska trukki liikennettä on hallin sisältä ulos ja takaisin sisään. Samoin valmistuksessa käytettäviä nippuja ajetaan kuljettimilla sisään ja ulos. Nosto-ovien väleissä myös sen verran pieniä rakoja, että linnut osaavat kävellä sisälle, joten jatkuva ovien kiinni pitäminenkin ei auta. Oviverhoja ei voida hakijan mukaan asentaa, koska ne sotkeentuvat nopeasti, jolloin näkyvyys estyy. Lisäksi oviverhot estäisivät ilmavirran halliin ja helteellä tuotantotilat kuumenevat.

Vahinkojen torjumiseksi ovia on yritetty pitää kiinni aina kuin mahdollista, mutta haarapääskyt odottelevat avattavien ovien lähetyvillä, tai etsivät rakenteista koloja, joista tarvittaessa kävelevät sisälle. Pahimmat kolot on tilkitty. Vahinkojen torjuntaan ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua, koska lähes kaikkia muita toimenpiteitä on jo kokeiltu. Lintukarkottimia hakija on valmis kokeilemaan ensi keväänä. Toimenpiteet eivät kohdistuisi muihin lajeihin, koska toimenpiteet tehtäisiin tuotantorakennuksen sisällä.

Määräykset, joita hakemus koskee

Haarapääsky on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi laji on vaarantunut.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin tahallinen tappaminen ja vahingoittaminen on kielletty. Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Pesä koskeva kieltö on voimassa pesimäajan

ulkopuolella, kun kyse on toistuvasti käytettävästä pesästä. Haarapääsky käyttää samoja pesiä toistuvasti.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan haarapääskyn pesien hävittämiseen ja pesinnän estämiseen. Lupaa ei myönnetä haarapääskyjen tappamiseen.

- 1 Lupa on voimassa 31.8.2025 asti.
- 2 Ensisijaisesti lintujen pääsy sisätiloihin tulee pyrkiä ehkäisemään ennalta mm. tilkitsemällä tai verkottamalla jäljellä olevia koloja rakenteissa ja käyttämällä ovien yhteydessä valo-, ääni- tai elektromagneettisia karkottimia. Ennaltaehkäiseviä keinoja tulee jatkuvasti ylläpitää ja kehittää. Toimet tulee aloittaa ennen pesimäaika.
- 3 Tällä luvalla saa hävittää kaikki olemassa olevat haarapääskyn pesät runkotuotannon tuotantorakennuksesta 15.4.2025 mennessä. Pesiä saa hävittää myös pesimäajalla 15.4. jälkeen pesänrakennuksen alkuvaiheessa. Rakenteilla olevat pesät on hävitettävä mahdollisimman nopeasti ja uusia valmiita pesiä saa hävittää vain silloin, kun on selvää, että niissä ei ole munia tai poikasia.
- 4 Hävitetyt pesät tulee korvata asentamalla tehdasalueelle keinopesiä tai pesäanaluslautoja kymmenelle pesivälle haarapääskyparille 15.4.2025 mennessä. Korvaavien pesäpaikkojen sijoittelussa tulee ottaa huomioon lajin pesimäbiologia.
- 5 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 6 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
- 7 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 8 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 9 Luvan käytöstä tulee raportoida 31.12.2025 mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/3629/2024 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä, kuinka monta pesää hävitettiin ja milloin. Ehdon 4 mukaisista korvaavista pesäpaikoista tulee lähettää valokuva ja tieto siitä, pesikö niissä haarapääskyjä. Lisäksi tulee kertoa, miten haarapääskyjen tuotantotiloihin pääsyä ennaltaehkäistiin ja kuinka hyvin ennaltaehkäisevät toimenpiteet toimivat.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Haarapääskyt aiheuttavat tuotantotiloissa hygieniariskin työntekijöille ja valmistettaville tuotteille, sillä lintuja pesii ja liikkuu samoissa tiloissa, joissa ihmiset työskentelevät. Lisäksi lintujen lentäessä sähköisten turvarajojen läpi voi syntyä vaaratilanteita.

Ennen haarapääskyn pesimäajan alkua kaikki runkotuotannon tuotantorakennuksessa olevat pesät saa hävittää. Pesimäaikana samasta rakennuksesta saa hävittää vain rakenteilla olevia pesiä sekä sellaisia valmiita pesiä, joissa ei ole munia tai poikasia. Mahdollisesti rakennettavat uudet pesät tulee hävittää mahdollisimman aikaisessa vaiheessa pesintää, jotta linnut siirtyisivät pesimään muualle eivätkä lisäksi hygienia- ja

turvallisuusriskejä. Mikäli pesässä on munia tai poikasia, täytyy haarapääskyjen antaa pesiä rauhassa loppuun. Hygieniariskiä voi tässä tapauksessa vähentää esimerkiksi asentamalla pesän alle ulosteen keräävän alustan.

Kaikkien olemassa olevien pesien poisto sieltä, missä hygienia- ja turvallisuusriski on suurin, on perusteltua, sillä haarapääskyjä tulee kaikin keinoin ohjata pesimään muualla. Lisäksi vaarana on se, että lintu aloittaisi pesinnän vanhassa pesässään, muttei ennaltaehkäisevien keinojen takia enää pääsekään vapaasti liikkumaan sisä- ja ulkotilojen välillä esim. ruuanhakumatkoilla.

Ehdoissa painotetaan ongelman ennaltaehkäisyn merkitystä. Hakija on pyrkinyt pitämään ovia suljettuna ja tilkitsemään suurimpia koloja, mutta se ei ole riittänyt. Suurin ongelma vaikuttaa olevan tehtaan ovet, joten niiden yhteyteen on tarpeen asentaa lintukarkottimia. Karkottimet voivat perustua ääneen, valoon tai esimerkiksi elektromagneettisiin kenttiin. Sopivista karkottimista voi tarvittaessa keskustella ongelmien ehkäisyyn perehtyneen asiantuntijan, kuten tuholaiistorjuntayrityksen kanssa. Lisäksi tulee varmistaa, että kaikki rakenteelliset kolot tilkitään tai verkotetaan. Oviverhojen suhteen tulee miettiä ratkaisuja niiden likaantumiseen, harkita uusien oviverhojen hankkimista ja tarvittaessa muuttaa työskentelytapoja niin, etteivät oviverhot aiheuttaisi vaaratilanteita. Tilojen jäähdyttämiseen tulee pyrkiä muilla keinoin, kuin ovia auki pitämällä. Pesintää voi myös pyrkiä estämään asentamalla pesimäajan ulkopuolella pesimäpaikkoihin pesimäesteitä kuten lintuverkkoja ja -piikkejä, pääpainon tulee kuitenkin olla siinä, että estetään lintujen pääsy sisätiloihin.

Lupaa ei myönnetä haarapääskyjen tappamiseen. Muu tyydyttävä ratkaisu on pesien hävittäminen ja edellä mainitut ennaltaehkäisevät toimenpiteet, joita ei ole vielä kokeiltu kattavasti. Poikkeuslupa on voimassa vain vuoden, sillä tavoitteena on, että pesien poistamisella ja ennaltaehkäisyä kehittämällä ongelma saadaan hallintaan.

Koska runkotuotannon tuotantorakennuksessa arvioidaan olevan kymmenen haarapääskyn pesää, tulee korvaavia pesäpaikkoja tarjota vähintään kymmenelle parille. Tehdasalueen rakennusten seinustalle voi esimerkiksi asentaa pesäanaluslautoja, mieluiten kymmenen erillistä lyhyttä lautaa petojen välttämiseksi. Lupaehtojen mukaisesti korvaavien pesäpaikkojen sijoittelussa tulee huomioida lajin pesimäekologia, ja tähän liittyen apua voi pyytää esimerkiksi lintuyhdistykseltä tai luontokonsultilta. Tarjoamalla haarapääskyille muita pesäpaikkoja tehdasrakennuksen ulkopuolelta voidaan myös vaikuttaa siihen, että linnut eivät pyri entiseen tapaan sisätiloihin pesimään. Korvaavien pesäpaikkojen perusteella katsotaan, etteivät luvan mukaiset toimenpiteet vaarana lajin suotuisan suojelutason saavuttamista.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Keski-Suomen ELY-keskus kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Sisä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.sisa-suomi@poliisi.fi

Karstula kirjaamo@karstula.fi

Suomenselän lintutieteellinen yhdistys ry. (SSLTY) puheenjohtaja@sslty.fi

SLL Keski-Suomen piiri ry. keski-suomi@sll.fi

Tapiola Pirkanmaa-Keski-Suomi ry. info@tapiolary.com

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/3629/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/3629/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää Liisa 26.09.2024 08:53

Ratkaisija Aalto Tapio 26.09.2024 09:42

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 1. krs, 13100 Hämeenlinna
Puhelin: 029 56 42210
Telefax: 029 56 42269
Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
Aukioloaika: 8.00–16.15
Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.